

ZAKON

O ZAŠTITNIKU GRAĐANA
(*"Sl. glasnik RS", br. 79/2005 i 54/2007*)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom ustanovljava se Zaštitnik građana kao nezavisan državni organ koji štiti prava građana i kontroliše rad organa državne uprave, organa nadležnog za pravnu zaštitu imovinskih prava i interesa Republike Srbije, kao i drugih organa i organizacija, preduzeća i ustanova kojima su poverena javna ovlašćenja (u daljem tekstu: organi uprave).

Zaštitnik građana se stara o zaštiti i unapređenju ljudskih i manjinskih sloboda i prava.

Pod pojmom građanin, u smislu ovog zakona, podrazumeva se ne samo fizičko lice koje je domaći državljanin, već i svako fizičko lice strani državljanin, kao i svako domaće ili strano pravno lice o čijim pravima i obavezama odlučuju organi uprave iz stava 1. ovog člana.

Član 2

Zaštitnik građana je nezavisan i samostalan u obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom i niko nema pravo da utiče na njegov rad i postupanje.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Zaštitnik građana postupa u okviru Ustava, zakona i drugih propisa i opštih akata, kao i ratifikovanih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava.

Zaštitnik građana za svoj rad odgovara Narodnoj skupštini (u daljem tekstu: Skupština).

Član 3

Sedište Zaštitnika građana je u Beogradu.

Zaštitnik građana odlukom može obrazovati kancelarije i van svog sedišta.

Opštim aktom o organizaciji i radu stručne službe Zaštitnika građana uređuje se obavljanje poslova u kancelarijama.

II IZBOR I PRESTANAK FUNKCIJE

Član 4

Zaštitnika građana bira Skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog odbora nadležnog za ustavna pitanja (u daljem tekstu: Odbor).

Kandidata za Zaštitnika građana Odboru ima pravo da predloži svaka poslanička grupa u Skupštini.

Više poslaničkih grupa mogu da predlože zajedničkog kandidata za Zaštitnika građana.

Predlog za izbor Zaštitnika građana utvrđuje se većinom glasova od ukupnog broja članova Odbora.

Pre utvrđivanja predloga za izbor Zaštitnika građana, Odbor može odlučiti da održi sednicu na kojoj će svim kandidatima biti omogućeno da iznesu svoje stavove o ulozi i načinu ostvarivanja funkcije Zaštitnika građana.

Zaštitnik građana se bira na vreme od pet godina i isto lice može biti najviše dva puta uzastopno birano na ovu funkciju.

Postupak za izbor Zaštitnika građana započinje najkasnije šest meseci pre isteka mandata prethodnog Zaštitnika građana.

Član 5

Za Zaštitnika građana može biti izabran državljanin Republike Srbije koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da je diplomirani pravnik;
- 2) da ima najmanje deset godina iskustva na pravnim poslovima koji su od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti Zaštitnika građana;
- 3) da poseduje visoke moralne i stručne kvalitete;
- 4) da ima zapaženo iskustvo u zaštiti prava građana.

Član 6

Zaštitnik građana ima četiri zamenika koji mu pomažu u obavljanju poslova utvrđenih ovim zakonom, u okviru ovlašćenja koja im on prenese.

Prilikom prenošenja ovlašćenja zamenicima, Zaštitnik građana posebno vodi računa o tome da se obezbedi određena specijalizacija za obavljanje poslova iz nadležnosti Zaštitnika građana, naročito u pogledu zaštite prava lica lišenih slobode, ravnopravnosti polova, prava deteta, prava pripadnika nacionalnih manjina i prava osoba sa invaliditetom.

Zaštitnik građana određuje zamenika koji će ga zamenjivati u slučaju njegove odsutnosti ili sprečenosti da obavlja poslove.

Zamenike Zaštitnika građana bira Skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog Zaštitnika građana.

Zamenici Zaštitnika građana biraju se na vreme od pet godina i isto lice može najviše dva puta uzastopno biti birano na ovu funkciju.

Za zamenika Zaštitnika građana može biti izabran državljanin Republike Srbije koji ispunjava sledeće uslove:

- 1) da ima visoku stručnu spremu;
- 2) da ima najmanje pet godina iskustva u oblasti koja je od značaja za obavljanje poslova iz nadležnosti Zaštitnika građana;
- 3) da poseduje visoke moralne i stručne kvalitete;
- 4) da ima zapaženo iskustvo u zaštiti prava građana.

Član 7

Zaštitnik građana i njegovi zamenici pre stupanja na dužnost polažu zakletvu koja glasi: "Zaklinjem se da ću svoju dužnost obavljati odgovorno, nepristrasno i nezavisno, u skladu sa Ustavom i zakonom i da ću savesno raditi na zaštiti i unapređenju ljudskih prava i sloboda".

Zaštitnik građana polaže zakletvu pred Skupštinom, a njegovi zamenici pred predsednikom Skupštine.

Član 8

Smatra se da je Zaštitnik građana, odnosno zamenik Zaštitnika građana stupio na dužnost momentom polaganja zakletve.

Ako Zaštitnik građana, odnosno zamenik Zaštitnika građana bez opravdanog razloga ne stupi na dužnost u roku od 30 dana od dana polaganja zakletve, smatra se da nije izabran, što Skupština konstatuje na osnovu obaveštenja Odbora. U tom slučaju odmah se pokreće postupak za izbor novog Zaštitnika građana, odnosno njegovog zamenika.

Član 9

Sa funkcijom Zaštitnika građana, odnosno zamenika Zaštitnika građana nespojivo je obavljanje druge javne funkcije ili profesionalne delatnosti, kao i obavljanje druge dužnosti ili posla koji bi mogao uticati na njihovu samostalnost i nezavisnost.

Zaštitnik građana i zamenik Zaštitnika građana ne mogu biti članovi političkih stranaka.

Zaštitnik građana i njegovi zamenici imaju položaj funkcionera u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa u vršenju javnih funkcija i na njih se u celini primenjuju odredbe tog zakona.

Danom stupanja na dužnost Zaštitniku građana, odnosno zameniku Zaštitnika građana moraju prestati sve javne, profesionalne i druge funkcije, odnosno dužnosti ili poslovi koje je do tada obavljao, ako su suprotni odredbama ovog zakona, kao i članstvo u političkim organizacijama.

Član 10

Zaštitnik građana i njegovi zamenici uživaju imunitet kao narodni poslanici.

O ukidanju imuniteta Zaštitnika građana i njegovih zamenika odlučuje Skupština većinom glasova svih narodnih poslanika.

Član 10a

Zaštitnik građana i zamenik Zaštitnika građana ne mogu davati izjave političke prirode.

Član 11

Funkcija Zaštitnika građana prestaje u sledećim slučajevima:

- 1) istekom mandata, ako ne bude ponovo izabran;
- 2) smrću;
- 3) ostavkom;
- 4) gubitkom državljanstva, što se utvrđuje na osnovu akta nadležnog državnog organa;
- 5) ispunjenjem uslova za penziju u skladu sa zakonom;
- 6) nastupanjem trajne fizičke ili mentalne nesposobnosti za obavljanje funkcije, što se utvrđuje na osnovu dokumentacije relevantne medicinske ustanove;
- 7) razrešenjem.

Član 12

Zaštitnika građana razrešava Skupština većinom glasova svih narodnih poslanika, na predlog Odbora ili najmanje jedne trećine od ukupnog broja narodnih poslanika.

Ako predlog za razrešenje Zaštitnika građana podnosi Odbor, potrebno je da se za njegovo podnošenje izjasni većina od ukupnog broja članova Odbora.

Zaštitnik građana može biti razrešen jedino u sledećim slučajevima:

- 1) ako nestručno i nesavesno obavlja svoju funkciju;
- 2) ako obavlja drugu javnu funkciju ili profesionalnu delatnost, ako obavlja drugu dužnost ili posao koji bi mogao uticati na njegovu samostalnost i nezavisnost, ili ako postupa suprotno zakonu kojim se uređuje sprečavanje sukoba interesa pri vršenju javnih funkcija;
- 3) ako bude osuđen za krivično delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje ove funkcije.

Zaštitnik građana ima pravo da se na sednici Skupštine na kojoj se odlučuje o njegovom razrešenju obrati narodnim poslanicima.

Član 13

Skupština na predlog Odbora može doneti odluku o suspenziji Zaštitnika građana u slučaju:

- 1) ako je protiv njega određen pritvor;
- 2) ako je osuđen za krivično delo koje ga čini nepodobnim za obavljanje funkcije, a presuda nije postala pravosnažna.

Odluka o suspenziji donosi se većinom glasova narodnih poslanika na sednici na kojoj je prisutna većina narodnih poslanika.

Skupština će ukinuti odluku o suspenziji čim prestanu razlozi za suspenziju.

Član 14

Odredbe o prestanku funkcije Zaštitnika građana primenjuju se i na zamenika Zaštitnika građana, s tim što predlog za njegovo razrešenje može podneti i Zaštitnik građana.

Član 15

U slučaju prestanka funkcije Zaštitnika građana ili zamenika Zaštitnika građana iz razloga navedenih u članu 11. tač. 1)-6) ovog zakona, Skupština bez rasprave donosi odluku kojom konstatuje da su se stekli uslovi za prestanak funkcije.

Pravne posledice prestanka funkcije nastupaju od dana donošenja odluke iz stava 1. ovog člana.

Član 16

U slučaju prestanka funkcije Zaštitnika građana, do izbora novog Zaštitnika građana ovu funkciju obavlja zamenik koga je Zaštitnik građana odredio da ga zamenjuje u slučaju njegove odsutnosti ili sprečenosti da obavlja funkciju.

Izbor novog Zaštitnika građana izvršice se najkasnije u roku od šest meseci od dana prestanka funkcije ranijeg Zaštitnika građana.

III NADLEŽNOST

Član 17

Zaštitnik građana je ovlašćen da kontroliše poštovanje prava građana, utvrđuje povrede učinjene aktima, radnjama ili nečinjenjem organa uprave, ako se radi o povredi republičkih zakona, drugih propisa i opštih akata.

Zaštitnik građana je ovlašćen da kontroliše zakonitost i pravilnost rada organa uprave.

Zaštitnik građana nije ovlašćen da kontroliše rad Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade, Ustavnog suda, sudova i javnih tužilaštava.

Član 18

Zaštitnik građana ima pravo predlaganja zakona iz svoje nadležnosti.

Zaštitnik građana je ovlašćen da Vladi odnosno Skupštini podnese inicijativu za izmenu ili dopunu zakona i drugih propisa i opštih akata, ako smatra da do povrede prava građana dolazi zbog nedostataka u propisima, kao i da inicira donošenje novih zakona, drugih propisa i opštih akata, kada smatra da je to od značaja za ostvarivanje i zaštitu prava građana.

Vlada, odnosno nadležni odbor Skupštine, su obavezni da razmatraju inicijative koje podnosi Zaštitnik građana.

Zaštitnik građana je ovlašćen da u postupku pripreme propisa daje mišljenje Vladi i Skupštini na predloge zakona i drugih propisa, ako se njima uređuju pitanja koja su od značaja za zaštitu prava građana.

Član 19

Zaštitnik građana je ovlašćen da pokrene postupak pred Ustavnim sudom za ocenu ustavnosti i zakonitosti zakona, drugih propisa i opštih akata.

Član 20

Zaštitnik građana je ovlašćen da javno preporuči razrešenje funkcionera koji je odgovoran za povredu prava građana, odnosno da inicira pokretanje disciplinskog postupka protiv zaposlenog u organu uprave koji je neposredno odgovoran za učinjenu povredu i to ako iz ponovljenog ponašanja funkcionera ili zaposlenog proizilazi namera da odbijaju saradnju sa Zaštitnikom građana ili ako se utvrdi da je učinjenom povredom građaninu pričinjena materijalna ili druga šteta većih razmera.

Ako nađe da u radnjama funkcionera ili zaposlenog u organu uprave ima elemenata krivičnog ili drugog kažnjivog dela, Zaštitnik građana je ovlašćen da nadležnom organu podnese zahtev, odnosno prijavu za pokretanje krivičnog, prekršajnog ili drugog odgovarajućeg postupka.

Član 21

Organi uprave imaju obavezu da sarađuju sa Zaštitnikom građana i da mu omoguće pristup prostorijama i stave na raspolaganje sve podatke kojima raspolažu, a koji su od značaja za postupak koji vodi odnosno za ostvarenje cilja njegovog preventivnog delovanja, bez obzira na stepen njihove tajnosti, osim kada je to u suprotnosti sa zakonom.

Zaštitnik građana ima pravo da obavi razgovor sa svakim zaposlenim u organu uprave kada je to od značaja za postupak koji vodi.

Zaštitnik građana, odnosno zamenik Zaštitnika građana je dužan da i nakon prestanka funkcije čuva kao tajnu podatke do kojih dođe u vršenju svoje funkcije.

Obaveza čuvanja tajne odnosi se i na zaposlene u stručnoj službi Zaštitnika građana.

Član 22

Zaštitnik građana ima pravo nesmetanog pristupa zavodima za izvršenje sankcija i drugim mestima na kojima se nalaze lica koja su lišena slobode, kao i pravo da sa tim licima razgovara nasamo.

Član 23

Predsednik Republike, predsednik i članovi Vlade, predsednik Skupštine, predsednik Ustavnog suda i funkcioneri u organima uprave dužni su da prime Zaštitnika građana na njegov zahtev najkasnije u roku od 15 dana.

IV POSTUPAK

Član 24

Zaštitnik građana pokreće postupak po pritužbi građana ili po sopstvenoj inicijativi.

Pored prava na pokretanje i vođenje postupka, Zaštitnik građana ima pravo da pružanjem dobrih usluga, posredovanjem i davanjem saveta i mišljenja o pitanjima iz svoje nadležnosti deluje preventivno, u cilju unapređenja rada organa uprave i unapređenja zaštite ljudskih sloboda i prava.

Član 25

Svako fizičko ili pravno, domaće ili strano lice koje smatra da su mu aktom, radnjom ili nečinjenjem organa uprave povređena prava može da podnese pritužbu Zaštitniku građana.

Ako se radi o povredi prava deteta, pritužbu iz stava 1. ovog člana u ime maloletnog lica može podneti njegov roditelj, odnosno zakonski zastupnik, a ako se radi o povredi prava pravnog lica, pritužbu može podneti lice ovlašćeno za zastupanje tog pravnog lica.

Pre podnošenja pritužbe podnosilac je dužan da pokuša da zaštiti svoja prava u odgovarajućem pravnom postupku.

Zaštitnik građana će uputiti podnosioca pritužbe na pokretanje odgovarajućeg pravnog postupka, ako je takav postupak predviđen, a neće pokretati postupak dok ne budu iscrpljena sva pravna sredstva.

Izuzetno, Zaštitnik građana može pokrenuti postupak i pre nego što su iscrpljena sva pravna sredstva, ako bi podnosiocu pritužbe bila naneta nenadoknadviva šteta ili ako se pritužba odnosi na povredu principa dobre uprave, posebno nekorektan odnos organa uprave prema podnosiocu pritužbe, neblagovremen rad ili druga kršenja pravila etičkog ponašanja zaposlenih u organima uprave.

Zaštitnik građana neće postupati po anonimnim pritužbama.

Izuzetno, ako smatra da u anonimnoj pritužbi ima osnova za njegovo postupanje, Zaštitnik građana može pokrenuti postupak po sopstvenoj inicijativi.

Član 26

Pritužba se podnosi u pisanoj formi ili usmeno na zapisnik i na podnošenje pritužbe se ne plaća nikakva taksa, niti druga naknada.

Pritužba se može podneti najkasnije u roku od jedne godine od izvršene povrede prava građana, odnosno od poslednjeg postupanja, odnosno nepostupanja organa uprave u vezi sa učinjenom povredom prava građana.

Član 27

Pritužba sadrži naziv organa na čiji se rad odnosi, opis povrede prava, činjenice i dokaze koji potkrepljuju pritužbu, podatke o tome koja su pravna sredstva iskorišćena i podatke o podnosiocu pritužbe.

Na zahtev podnosioca pritužbe stručna lica u službi Zaštitnika građana su dužna da mu, bez naknade, pruže stručnu pomoć u sastavljanju pritužbe.

Lica lišena slobode imaju pravo da pritužbu podnesu u zapečaćenoj koverti.

U svim ustanovama u kojima se nalaze lica lišena slobode moraju se na vidan i javan način obezbediti odgovarajuće koverte, o čemu se staraju uprave ovih ustanova, kao i ministarstvo nadležno za poslove pravde.

Član 28

Zaštitnik građana je dužan da postupi po svakoj pritužbi osim:

- 1) ako predmet na koji se odnosi pritužba ne spada u nadležnost Zaštitnika građana;
- 2) ako je pritužba podneta nakon isteka roka za podnošenje;
- 3) ako je pritužba podneta pre upotrebe svih raspoloživih pravnih sredstava, a nisu ispunjeni uslovi iz člana 25. stav 5. ovog zakona;
- 4) ako je pritužba anonimna;
- 5) ako pritužba ne sadrži potrebne podatke za postupanje, a podnosilac nedostatak ne otkloni ni u naknadnom roku određenom za dopunu pritužbe, niti se obrati službi Zaštitnika građana za stručnu pomoć u otklanjanju nedostatka.

Ako zbog nekog od razloga iz stava 1. ovog člana nema osnova za postupanje Zaštitnika građana, Zaštitnik građana će odbaciti pritužbu, o čemu je dužan da obavesti podnosioca, uz navođenje razloga za odbacivanje.

Član 29

O pokretanju i završetku postupka Zaštitnik građana obaveštava podnosioca pritužbe, kao i organ uprave protiv kojeg je podneta pritužba.

Organ uprave je obavezan da odgovori na sve zahteve Zaštitnika građana, kao i da mu dostavi sve tražene informacije i spise u roku koji on odredi, a koji ne može biti kraći od 15, niti duži od 60 dana.

Zaštitnik građana može, u naročito opravdanim slučajevima, da organu uprave ne otkrije identitet podnosioca pritužbe.

Član 30

Ako organ protiv kojeg je podneta pritužba sam otkloni nedostatke, Zaštitnik građana će o tome obavestiti podnosioca pritužbe i ostaviti mu rok od 15 dana da se izjasni da li je takvim postupkom zadovoljan.

Ako podnosilac pritužbe odgovori da je zadovoljan načinom na koji je otklonjen nedostatak, kao i ako podnosilac pritužbe uopšte ne odgovori u ostavljenom roku, Zaštitnik građana će obustaviti postupak.

Član 31

Nakon utvrđivanja svih relevantnih činjenica i okolnosti Zaštitnik građana može obavestiti podnosioca pritužbe da je pritužba neosnovana ili može utvrditi da su postojali nedostaci u radu organa uprave.

Ako nađe da su postojali nedostaci u radu organa uprave, Zaštitnik građana će uputiti preporuku organu o tome kako bi uočeni nedostatak trebalo otkloniti.

Organ uprave je dužan da, najkasnije u roku od 60 dana od dana dobijanja preporuke obavesti Zaštitnika građana o tome da li je postupio po preporuci i otklonio nedostatak, odnosno da ga obavesti o razlozima zbog kojih nije postupio po preporuci.

Izuzetno, ako postoji opasnost da će zbog neotklanjanja nedostatka, prava podnosioca pritužbe biti trajno i u značajnom obimu oštećena, Zaštitnik građana u svojoj preporuci organu uprave može utvrditi i kraći rok za otklanjanje nedostatka, s tim što taj rok ne može biti kraći od 15 dana.

Ako organ uprave ne postupi po preporuci, Zaštitnik građana može o tome da obavesti javnost, Skupštinu i Vladu, a može i da preporuči utvrđivanje odgovornosti funkcionera koji rukovodi organom uprave.

Član 32

Zaštitnik građana može postupiti i po sopstvenoj inicijativi kada na osnovu sopstvenog saznanja ili saznanja dobijenih iz drugih izvora, uključujući izuzetno i anonimne pritužbe, oceni da je aktom, radnjom ili nečinjenjem organa uprave došlo do povrede ljudskih sloboda ili prava.

Odredbe čl. 29. do 31. ovog zakona shodno se primenjuju i na postupak koji Zaštitnik građana pokrene po sopstvenoj inicijativi.

V IZVEŠTAJ SKUPŠTINI I SARADNJA ZAŠTITNIKA GRAĐANA SA DRUGIM ORGANIMA

Član 33

Zaštitnik građana podnosi Skupštini redovan godišnji izveštaj u kome se navode podaci o aktivnostima u prethodnoj godini, podaci o uočenim nedostacima u radu organa uprave, kao i predlozi za poboljšanje položaja građana u odnosu na organe uprave.

Izveštaj o radu se podnosi najkasnije do 15. marta naredne godine i objavljuje se u "Službenom glasniku Republike Srbije" i na internet stranici Zaštitnika građana, a dostavlja se i sredstvima javnog informisanja.

U toku godine Zaštitnik građana može da podnosi i posebne izveštaje, ako za tim postoji potreba.

Član 34

Odnosi između Zaštitnika građana i organa autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave nadležnih za pitanja zaštite prava građana zasnivaju se na međusobnoj saradnji, u okviru nadležnosti Zaštitnika građana utvrđenih ovim zakonom.

Zaštitnik građana saraduje sa ombudsmanom autonomne pokrajine i građanskim braniocem (ombudsmanom) u jedinicama lokalne samouprave u kojima je on ustanovljen, kao i sa nadležnim službama predsednika Republike i Skupštine, u cilju razmene informacija o uočenim problemima i pojavama u radu i postupanju organa uprave sa stanovišta zaštite i unapređenja ljudskih sloboda i prava.

Član 35

Ako Zaštitnik građana primi pritužbu koja se odnosi na povrede prava građana učinjene aktima, radnjama ili nečinjenjem organa uprave, a ne radi se o povredi republičkih zakona, drugih propisa i opštih akata, već o povredi propisa ili opšteg akta autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, dostaviće takvu pritužbu bez odlaganja ombudsmanu autonomne pokrajine, odnosno građanskom braniocu (ombudsmanu) jedinice lokalne samouprave, ako je ustanovljen.

Ako organ autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave nadležan za pitanja zaštite prava građana primi pritužbu koja se odnosi na povrede republičkog zakona, drugog propisa ili opšteg akta, dostaviće takvu pritužbu, bez odlaganja Zaštitniku građana.

Ako podnosilac u pritužbi ukazuje istovremeno na povredu republičkog zakona, drugog propisa ili opšteg akta i na povredu propisa ili opšteg akta autonomne pokrajine, odnosno jedinice lokalne samouprave, organ kome je pritužba dostavljena (Zaštitnik građana, ombudsman autonomne pokrajine ili građanski branilac-ombudsman jedinice lokalne samouprave) postupaće po njoj u delu svojih nadležnosti, a kopiju pritužbe će proslediti drugom nadležnom organu (Zaštitniku građana, ombudsmanu autonomne pokrajine ili građanskom braniocu-ombudsmanu jedinice lokalne samouprave, ako je takav organ ustanovljen), radi postupanja u delu njegovih nadležnosti, shodno st. 1. i 2. ovog člana.

VI PRAVO NA PLATU

Član 36

Zaštitnik građana ima pravo na platu u visini plate predsednika Ustavnog suda, a zamenici u visini plate sudije Ustavnog suda.

VII SREDSTVA ZA RAD ZAŠTITNIKA GRAĐANA

Član 37

Sredstva za rad Zaštitnika građana obezbeđuju se u budžetu Republike.

Zaštitnik građana sačinjava predlog sredstava za narednu godinu i dostavlja ga Vladi radi uključivanja kao sastavni deo predloga budžeta Republike, s tim što predlog mora biti sačinjen po metodologiji i kriterijumima koji važe za ostale budžetske korisnike.

Godišnja sredstva za rad Zaštitnika građana treba da budu dovoljna da omoguće njegovo delotvorno i efikasno ostvarivanje funkcije, kao i da budu u skladu sa makroekonomskom politikom Republike.

VIII STRUČNA SLUŽBA

Član 38

Za vršenje stručnih i administrativnih poslova obrazuje se stručna služba Zaštitnika građana.

Radom stručne službe rukovodi generalni sekretar, koji mora biti lice sa završenim pravnim fakultetom, najmanje pet godina radnog iskustva i koji mora ispunjavati uslove za rad u organima državne uprave.

Zaštitnik građana donosi opšti akt o organizaciji i sistematizaciji poslova stručne službe, na koji saglasnost daje Narodna skupština.

Zaštitnik građana donosi odluku o prijemu u radni odnos zaposlenih u stručnoj službi.

Na generalnog sekretara i ostale zaposlene u stručnoj službi Zaštitnika građana primenjuju se propisi kojima se uređuju radni odnosi u državnim organima.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 39

Skupština će izabrati Zaštitnika građana u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zaštitnik građana će podneti predlog za izbor zamenika u roku od tri meseca od dana stupanja na dužnost, a Skupština će izabrati zamenike Zaštitnika građana u roku od dva meseca od dana podnošenja predloga.

Član 40

Opšti akt o organizaciji i radu stručne službe Zaštitnik građana će doneti u roku od 60 dana od dana stupanja na dužnost.

Prijem zaposlenih u stručnu službu Zaštitnik građana izvršiće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu opšteg akta o organizaciji i radu stručne službe.

Član 41

Skupština će uskladiti odredbe svog Poslovnika sa odredbama ovog zakona u roku od šest meseci od dana njegovog stupanja na snagu.

Poslovníkom Skupštine urediće se način postupanja po podnetom redovnom izveštaju, kao i po posebnim izveštajima Zaštitnika građana.

Član 42

Vlada će, do stupanja na snagu opšteg akta o organizaciji i radu stručne službe Zaštitnika građana, na predlog Zaštitnika građana, obezbediti prostor, sredstva i druge neophodne uslove za početak rada.

Član 43

Zaštitnik građana neće postupati po slučajevima nastalim pre stupanja na snagu ovog zakona.

Član 44

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

**Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Zakona o Zaštitniku građana**

("Sl. glasnik RS", br. 54/2007)

Član 12[s1]

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".